

IESCE ȘI VEI PUTE

Pe an	Cap.	Dist.
Pe șase luni	lei 128	— 152
Pe trei luni	64	— 76
Pe o lună	32	— 38
Pe o săptămână	11	—

Unu esemplar 24 par.

Pentru Paris pe trimestru fr. 20
Pentru Austria..... flor. 10 v. a.

ROMANULU

LUMINEZA-TE ȘI VEI

Abonamentele în București Pasagiul Român No. 1. — În districte la corespunzătorii diariului și prin posta. La Paris la D. Daras-Hallegrain, rue de l'ancienne Comedie, No. 5. A se adresa pentru administrație la d. T. Paleologu

ANUNCIERILE
Linia de 30 litere..... 1 leu.
Inserțiuni și reclame, linia..... 5 -

Articolele trimise și nepublicate se vor arde. — Redactoru răspunzătoru Eugeniu Carada.

SERVITIU TELEGRAFICU ALU ROMANULU.

PARIS 11 Noembre. L'Etendard și France dicu că toate statele europiane au emis uă opiniu favorabile Conferinței. Prin urmare guvernul francez a adresat uă a doua circulariă transmîtîndu oficialu propunerea de conferință chiaru statelorî mîce.

FLORENZA, 11 Noembre. L'Opinion dicu că preșința Francesilor la Roma este violare a principîului de neintervenire. Înainte d'a începe negocîiurile trebuie ca Franca se-și retragă trupelu se uă sîpseze termenul u ocupațiunii.

(Serviciul privatul al Monitorului.)

PARIS, 8 Noembre. — S'a răspundit scototî că Lavalette își va da demisiunea din cauza serioselor neînțelegeri ivite între el și colegii seî asupra afacerilor italiene. — „Monitorul“ dicu că noutățile din Italia sîntu multămîtore. Linistea continuă la Florența și în cea mai mare parte din orase. La Milan și Pavia s'au făcutu turburări organizate de Mazziniani, linistea s'a restabilită în amîndou orșele.

PARIS, 8 Noembre. — „Patria“ speră că Franca și Italia vorî fi de acordî spre a potoli spiritele în provinciile italiene și Statele romane. Francesii vorî remănea dîtră pînă ce reorganizarea administrațiunilor locali vorî desființa urmele celorlî din urmă lupte și peste cîte-va zile Francesii vorî părăsi Roma, concentrîndu-se la Civita-Vecchia. În Toulon nu vorî intra de cîtî după ce pacificățiunea spiritelor va fi completă.

PARIS, 9 Noembre. — Diariul „Presse“ dicu scototul despre abdicarea regelui Victor-Emanuel, reia consistința. — Circulă vutului că Garibaldi va merge în Anglia sau Prusia. — „Franca are uă conflictul Franco-Italian, înlăturăz diu dinu congresul, cu tôte că guvernul francez, n'a formulat încă propozițiunea oficială în acestă privință. — „Epoque“ dicu: că relațiunile între Franca și Roma începî a se întinde. — „Libertate“ confirmă acestî faptî adăgîndu refuzul Papei d'a primi congresul pe alte baze numai prin restituea vechelor provinciî papali. „Timpul“ pretinde a sci că Italia cere pentru congres convocățiunea tuturilor puterilor semnătore tractatului din Viena.

PARIS, 9 Noembre. — Se vorbesco că există uă acuplectă înțelegere între Franca, Austria și Anglia în cestiunea Romană.

PARIS, 10 Noembre. — Monitorul dicu că lord Lyons, presintîndu scrisorile seî de creanță a declaratî ori că regina Victoria i a datî ordinu de a nu erua nimicî pentru manșinerea relațiilor amicalî și cordialî cu Franca. Imperatoarele a răspuns într'unu sensu analogu.

FLORENZA, 8 Noembre. — Principele Amedeu va primi pe regele la Venetia.

FLORENZA, 9 Noembre. — Procesul lui Garibaldi s'a deferat autorităților judiciare, „Dritto“ asigură că Austria va concentra trupe la frontiera Tirolului. — Ministerul va autoriza pe comandantî militari de a proclama, după împrejurări, starea de asediū.

FLORENZA, 10 Noembre. — Consiliul de ministri a decisu ore cari sune pentru ajutorul familiilor voluntarilor morți sau răniți în campania Romană.

WIENA, 8 Noembre. — Diarele „Presa și Debats“, credî că Pôrta a răspus la ultima notă a puterilor și că ea acceptă ori ce responsabilitate, decît puterile se vorî abține de la ori ce intervenire.

WIENA, 10 Noembre. — Debats asigură că nota franceză către puteri în privința conferinței nu s'a expediat încă, dîtră e gata a se expedia. La acestă conferință vorî fi invitate și Italia, Ispania, Portugalia și Papa.

BERLIN, 8 Noembre. — Parlamentul prusian se va aduna la 15 Noembre.

CONSTANTINOPOLE, 8 Noembre. — Prokesch, ambasadorul Austriei, a prezentatî ori Pôrței, nota guvernului seî în cestiunea Cretei.

Bucuresci 31 Brumărulî. 12 Brumarî.

După corespunzînta năstră telegrafică, ideia d'ua conferință europeană, pentru rezolvarea cestiunii romane, pare a fi fostu admisă în principiu de puterile cele mari. Acum uă nouă circulariă a Francei ar fi informatî d'acestu proiectu și Statele cele mîce. Așteptîndu ca acestu proiectu se devî uă unu faptu, se atregemî aci atențiunea asupra cuvîntelor diariului o-

sciosu italianu „l'Opinion“, ce ni le transmite uă depășia din Florenza, și în cari declară curatî că intrarea Francesilor în Statele romane este uă violare a principiilor de neintervenire și că, înainte de ori ce negocîiare, trebuie ca Franca se-și retragă ostirile se uă sîpseze termenul u ocupațiunii.

Astî-felî ne aflămî în fața a două declarațiuni d'aceea-și natură, fî-care negreșitî cu pretensiunea d'a fi singură în adevêr. Pentru Franca intrarea trupelorî italiene pe teritoriul papale este uă violare a dreptului ginților. Pentru Italia intrarea Francesilor este uă violare a principîului de neintervenire. Și una și alta cerî retragerea ostirilor părții celei-l alte. Depeșiele ne-au spusî că Italianii se vorî retrage și că Francesii vorî părăsi Roma și vorî ocupa numai Civita-Vecchia. Realisatî-s'au însă aceste sciri? Nu scimî încă nimicî. Și ce va resulta din acestă situațiune ciudată? Realisatî-vorî prevederile unorî diarie cari prevedî ca consecința unu resbelu între Italia și Franca, cu alte cuvinte cresce complicări generalî, cîcî acestu-a va fi rezultatul inevitabilu al unu asemenea resbelu? Se sperămî că nu, se sperămî că congresul va reuși a se întruni și că elî, dîndu dreptate cerințelor naționali ale Italianilor, va scăpa Franca d'ua pozițiune dificilă și va acoperi răspunderea ce crede o'ar avê în fața lumii catolice părăsindî puterea timpurală.

Pin' atunci se ne aruncămî ochii în alte părți și se dămî se ma de scirile cele mai importanți ce găsimî în presa străină.

Uă depeșă din London spune că ministrul austriac Benst, într'ua convorbire cu Lord Stanley, ar fi declaratî că uă deplină înțelegere s'ar fi stabilită între Franca și Austria în cestiunea Oriintului. Acestă scire este ore cumî confirmată prin uă circulariă a ministrului austriacî către aginții diplomatice ai cabinetului din Viena, a cării esistință este afirmată din mai multe părți. Dup'ua analize ce publică după dînsa diariul Debats din Viena, ea ar avê de scopu a constata că uă deplină comunitate de ideie esiste între Franca și Austria în tôte cestiunile ce sîntu la ordinea zilei și că politica acestorî puteri este inspirată de intențiunî cu totul pacifice. În cestiunea Germaniei, ele nu vorî interveni de locî în dezvoltarea Confederațiunii de la Nord; speră în înțelegățiunea Prusiei și a Statelorî de Mădă-ți.

În momentul cîndu ministrul din Viena declară că s'a înțelesu cu Franca în cestiunea Oriintului, diarele confirmă scirea despre remiterea la Constantinopole a unei note din partea Francei, Italiei, Prusiei și Rusiei, cari iasă Pôrței tôte răspunderea despre atitudinea sea în afacerile Candiei, declarîndu că-i retragî rađimulî lorî morale în tôte complicările ce ar pute rezultă din acestă.

Diariul de Petresburg publică, uădată cu acestă declarațiune, uă notă a principelui Gortchakoff care resumă modul d'a vedê alî Rusiei în acestă cestiune. Cabinetul rusescu constată că Rusia nu numai s'a asociatî la tôte demarșele colective ale Europei pentru a da Pôrței consiliile unei politice înțelepte, darî că Imperatulî Alesandru a făcutu personale, în întrevăderetî sea cu Fuad-Pașia în Crimeea,

cele mai mari silințe ca se decidă pe guvernul Otomanu a intra seriosu în calea concesionilor. Tôte aceste consilii remîindî fără rezultat, numai a remas puterilorî decătî a face declarațiunea de care este vorba.

Desființarea Curții supreme de Justițiă și Casațiune din Transilvania este confirmată de diarele de peste Carpați. Ecă ce dicu în acestă privință Gazetta Transilvaniei:

CURTEA DE CASAȚIUNE din marele Principatî alî Transilvaniei s'a desființat, activitatea icî încetăz cu 31 Decembre an. 1867. Amî judecatî noi ore, între ce felî de împrejurări se desființăz curtea de casațiune? Amî cunoscutî noi ore, ce a fostu curtea de casațiune pentru locuitorii Transilvaniei? Dacă acestu poporu nefericitu își perde încă și acestu unicu scutiuriu de împilări, ore ce'l mai remănea lui?

Aptivitatea curții supreme va trece la tabla septemvirală din Posta. Aveavî Români celî împilăți din Transilvania vr'unu reprezentante din senulî lorî la tabla septemvirală, se uă astăđi încă trece erășî de unu criminalu ori ce omî este născutî Român?

Acestea și asemenea acestora sîntu întrebările care se audî și se citescî de cîte-va septemăni între conșionalii noștri și toi — afară de cel cărorî scumpa lorî persoană le este mai pre susu de ori ce interesu comun — toi asceptă se vedă rezultatele nouelorî mesuri. Intr'aceea-a una se scie curatî: Scoterea și depărtarea Românilorî de la curtea supremă arî fi privită de Români ca uă insultă în contra nejiunii româneselî și în contra dreptății.

B. Acestea sîntu probele de liberalism, de dreptate ale guvernului magiar. Acestea sîntu efectele dualismului. Darî acestu dualismu durava elî multu și pute-și-va deplini scopul de uoidere a nașionalităților. Nu. Căci, dicu diariul Des Debats, dacă satisface două părți (Austria și Ungaria) elî ne multămesce pe tôte cele-l-alte și crezăz guvernului imperiale nesce anevoințe cu totul noue și cari, peste pucin, nu-lî vorî stîmptora mai pucin de cîtî uoleade carî crede c'a scăpatu. Dincolo de Leitha (în regatul Ungariei) nu sîntu în adevêr numai Unguri, sîntu Transilvanii, Croații, cari, în trecutî și chiar în timpî din urmă, au avutî cu Ungaria legătura mai multu se uă mai pucinî strînsă, într'unu interesu de resistință comună la nesce atacuri se uă pretensiunî de cari și unilî și alții se simțiau amenințați, darî ei n'au încetatî nici uădată d'a forma nașionalități deosebite și cari nu înțelegî de locu a se lăsa încorpora într'ua Confederațiune se uă semiconfederațiune, în care vorî avê a suferi preponderanța Magiarilor.

Europa începe a recunșce dreptul la viață, la libertate, la uă esistință deosebită, alî popórelorî ungare din regatul dis alî sântului Stefan. Eri Ungurii erau cunoscuți opiniiunî liberale europiane, astă-đi esagerările lorî chiar, unite cu resistința legale a Românilorî și Croaților, au deschis ochii celorlî înduși în eróre. Se persevere darî aceste popóre în apărarea drepturilor lorî sante și necontestabile, și mîne lumea civilizată va proclama neviolabilitatea acelorî drepturi, libertatea și nașionalitatea vorî triumfa și adevêrata Ungariă, liberă și ea, va lua numai locul ce i se cuvine.

CAMERA DEPUTATILORU.

Ședința Adunării de la 31 Octobere.

După citirea procesului-verbale ș'a unorî comunicări fără însemnătate se citește demisiunea de deputatî a d-lui doctore Fătu. D. Nicolae Catargi spune că unil din alegătorii au voitî se facă presiune, asupra d-lui Fătu ca se mîrgă la intruirea de la Roman, și că nevoindî se mîrgă ș'a datî demisiunea; cere darî ca Camera se nu-l primescă acou demisiune. Adunarea aprobă.

Se citește raportul u comisiunii pentru verificarea titlurilor a trei deputați, adică la Dimbovița, Ismail și Covurlui. Alegii sîntu la Ismail D. G. Bacalogu, la Dimbovița D. N. Manolescu și la Covurlui D. Ioan Panaiolescu alegii s'au proclamatî deputați.

Se trimite de urgență la secțiunî proiectul de lege, modificatî de Senatî în privința suprimării a două membrî de la curtea de Compturi, sîpsîndu-se termenul u de trei zile.

D. ministru din Intru spune că d. Tell s'a nșilătî cîndu a đisî c'au mesagiul de deschidere se dicu că este desordine în financie; din contra nu este nici un termen care se dea a se nșelego că financiele ar fi în desordine, ci numai de deschiderea unorî credite spre îndestularea unorî servicii în suferințe. Dicu apoi că precum Adunarea are dreptu a fîpsa ordinea zilei, totî astî-felî și guvernul are dreptul a cere precădere pentru lucrarea unorî proiecte și d'aceea-a cere a se ocupa Adunarea cu unele credite ce cere guvernul, fiindu neapărate și urgenți. Adunarea pôte se de și votu de blamî și chiar se trimită pe ministeriî năințea Curții de Casațiune, și cătî pentru domnia-sea va merge cu fruntea se nînă fiindu că ca și toi colegii se uă că n'a făcutu nici uă dilapidare de bani, darî acumî se se voteze acele proiecte.

D. Costa-Foru, cere ea se nu se urmeză discuțiunea p'acestu teramî.

D. Tell, raspunde că defectul se uă este căspune lucrurile pe adevêratul lor nume. Mesagiul nu copriudealtî ceva de cîtî desordine în financie, cîcî acestă decurge din creditele ce cere, din declararea ce face că n'au ajunsu resursele și că s'a făcutu cheltuielile pentru carî a đisî că va cere bilu de indemnitate. Arită că s'a datî trei milioane prisosu cari n'au ajunsu și care constată desordine. Dicu apoi că erî s'a otîrîtî ca Adunarea se se ocupe de drumul u de ferî; ađi d. ministru ne dicu se ne ocupămî de credite; pentru ce ș'acestă contradicțiune?

D. Ministru din Intru, înfăcișăz uă proiectu de lege prin care cere unu bil u de indemnitate pentru unu creditu extraordinariu de 30,000 lei, plus la finitul u Octobere pentru cheltuielile tipografiei Statului, și 50,000 pentru lunele Noembre și Decembre pentru același scopu.

Altul de 27,000 lei, pentru mîntinerea ordinî publice.

Altul pentru 2,500 lei pentru cheltuielî șilnice ale ministeriului din Intru.

Altul de 300,000 pentru progone pînă la finitul anului.

Altul pentru reparățiunea diligențelorî în sumă de 3,000 lei.

Altul pentru lichidarea contului telegrafelorî în străinătate pe trei din anî trecutî, de lei 40,000.

Altul pentru completarea construiirii unorî linii telegrafice neapărate spre a corespunde cu convențiunile internaționale cu Austria și cu Rusia, în suma de lei 90,000 alocată deja în bugetul anului curentu.

Presintă unu proiectu de lege pentru darea postelor u de brevetu.

D. Min. Lucrărilor u publice înfăcișăz convențiunea închiăiată pentru concedarea unei căi ferate în România de dincolo de Milcov. (Aplause)

D. min. de Financie, înfăcișăz uă proiectu de lege ce dicu că va unî unanimitatea Camerei; acestă este unu proiectu de justițiă și reparățiune. Prin unire tôte România a cășigatî, numai Iașii care a depusî coróna sea pe altarul u Patriei n'a avutî nici u floricoă.

D. Man. Costachi. I-a-đi trimisî tunurile.

D. Gheorghiu. Și d-ta pe Evref. D. I. Brătianu dicu: Credeam că din acestă cestiune d. Manolachi Costachi nu va face luptă ministeriale. Mie, unu-a, dicu, mi s'a strînsu anima cîndu am vețutî Iașul; cîcî mi-a pîrūtî ca unu orașu ce șapte ani a fostu bîntuitu d'ua invasiune străină și neintelliginte. Tôte stabilimentele publice ruinate, plôia chiar cîđendî în locașurile sante. (Aplause.) Pînă ce Camera va vota proiectul u de lege pentru căi ferate, pînă ce navigățiunea Prutului se va face, pînă ce veți putea se datî tôte tudestulările Iașilor este unu ajutoru celî puteți da tadatî și care este d'a elibera embaticurile a orașanilor u Iașiani. Este uă lege prin care se se rescumpe embaticurile plătî uă datî embaticul pentru 30 de ani; în două ani, de nu vorî putea, apoi vorî fi silii se-lî rescumpe plătîndu-l uă datî pentru 50 de ani. Ađi Iașiani nu potî plăti nici chiar simplul embaticu și Suveranul le-a plătîtî embaticurile. Proiectul u de lege cere ca locuitorii se se înproprietărescă îndatî p'acele locuri și fără plată.

Alî douilea proiectu este d'a regula acou-a ce Camera a amănatî a vota după bugetu adică tôte cheltueli ce veniau cu proiectu de lege. Unele, s'au votatî cumî Godillot și calea de feră de la Giurgiu. Asemene și legea de percepere ce da uă remisă perceptorilor; însă în prevederea acestorî cheltueli nu mai remănea de cîtî 2 milioane și ee-va escedinte. Asemene și pentru legea beuturilor spirtose. A votatî cheltuielile, a votatî resursele darî n'a avutî timp u regula anume și plata acelorî cheltueli. Camera voteze darî și cheltuiela și veniturile, și guvernul nu putea se lase drumul u de feră, se nu plătescă lui Godilot. etc. cîcî atunci ar fi fostu pagube și despăgubiri mari. Asemene pentru legea percepțiunilor, beuturilor spirtose etc.

Remănea unu singur creditu extraordinariu estra-legalu pentru care ș'a crețutî cătrebue se se otîrî bil u de indemnitate. Unu paragrafu de 223 mil lei, care s'a deschis ca se pue postele în pozițiune ca înăndu poștile din mîinile străinilor se le pôtî pune în stare a împlini bine serviciul. (Aplause).

Aceste sîntu creditele ce vî cerî se le reguleți și veți da d-lorî Ministri carî au făcutu aceste lucrări unu votu de multămire.

D. Ministru de Financie, vorbesco ca membru alî comisiunii financiare. Sîntu proiecte cari trebușcu trimise la secțiunî și altele la comisiunea financiară, după cumî secțiunile se uă comisiunea financiară sîntu mai competiți. Aci d-sea crede că comisiunea financiară, ca fiindu cestiune de credite, este mai competentă și d'aceea este de pîrere pentru ca Camera se cunoscă mai bine cestiunea se se trimiță proiectele de credite comisiunii financiare, cîcî prin acestă s'ar scurta și cu multu procederea prin care s'ar vota proiectele, comisiunea financiară putendî multu mai curăndu se cerceze singur cestiunea.

D. Boerescu cere ca cestiunea se mîrgă la tôte secțiunile pentru că acestea sîntu credite bugetarie și nu numai suplementarie și extraordinarie; pentru acestă Camera intrăđî trebuie se se lumineze și ea nu se pôte lumina decătî cercetîndu-se proiectele de credite în tôte secțiunile Camerei; ori cîtî de bine ar cerceta membrî comisiunii financiare cestiunea, Camera intrăđî n'ar putea fi îndestulîmînată.

D. Manolache Costache cere se se trimiță la tôte secțiunile proiectele de credite, cîcî numai astî-felî Camera va putea vota în deplină cunoscînță de causă. Este uă lacună în

mesajuri, din uă rea interpretare a legii financiare, căci ministeriul trebuie după ea se arde și sorgintele de unde se se îe mișlocele pentru acoperirea creditelor. Dacă Camera ar otări ea singură a-rele sorginte, necunoscându ca ministeriul starea financiară, ar putea nasce d'aci desordine.

D. Ministru de financie dice că creditele cari le cere au resurse votate de Camera și a-re ministeriul nevoie se le arde căci nu este a se crea resurse noi; prin urmare lacuna ce dice D. M. Costache nu pôte esiste; d'acea-a Camera n'are a se ocupa de cătă de regularea unor cheltuieli ale căroră resurse există.

D. Costa-Foru ca se scurteze discuținea, cere a se pune la votă trimiterea proiectelor de credite la secțiun; căci din cele dize de D. Boerescu, rezultă că camera nu pôte se fiă pe deplin luminată de cătă cercetându-se în secțiun proiectele în cestiune.

Mal cere a se cerceta de urgență proiectele drumului de feră și de dispensarea de imbatricuri a locuitorilor Iașiani.

D. C. Grădistaiana, se unese cu dizele d-lui M. Costache, și tosmal d'acea-a cere a se trimita creditele în cercetarea unei comisii competente.

D. N. Catargiu, se se trimită creditele unei comisii speciale, numită pentru cercetarea acestei cestiuni.

D. P. Grădistaianu, fi pare că intenținea camerei este a cerceta cătă mal curând proiectele de credite. Acesta o pôte realiza numai mesura propusă de d. Boerescu, căci trimitându-se proiectele la comisiunea financiară toți deputații, necunoscându cestiunea, voră cere cuvântul pentru a se lumina seă a cere a fi luminată și astă-fel se va perde ană timpă îndelungată. Cere și d-sea a se vota urgență pentru cercetarea proiectului de cale ferată și de scutirea de imbatricuri a locuitorilor din Iași.

D. Minis. de Financie, dice oă unde suntă cifre, cestiunea trebuie a se cerceta de nă comisiune competiă și astă-fel ministru de financie dă nă singură explicaținea acelei comisii, pe când d'ar trebui se dă explicaținea în tôte secțiunile, ministru de financie ar perde căte nă și la fiecare secțiune și astă-fel s'ar perde fôrte multă timpă. D-sea nu este de părere că cercetarea în secțiun, ar scurta discuținea în ședință publică; pentru că mulți deputați formându-și opinii diferite studiind cestiunea în secțiune, puă totă stătă timpă a face se prevaleze opinia loră în discuținea.

D. Boerescu dice oă este vorba de credite cari se legă cu bugetul votat în sesiunea de ană; d'acea-a este nevoie de nise explicații cari nu potă fi bine date intoră deputaților decât în secțiun. Comisiunea delegaților secțiunilor este mal bine chemată a cerceta motivele cererelă acestor credite.

D. Ministru de Financie declară că espunere de motive existe pe lângă proiectele de credite, dară că după cererea camerei, pentru a se scurta presintarea, nu i s'a dată citire.

D. Boerescu dice că n'a știută acesta și cere a se trimita proiectele la comisiunea bugetariă.

D. Ministru de Interne dice că guvernul ar dori, pentru a se cerceta mal curând proiectele presintate, se se trimită la comisiunea financiară dară că Camera va otări cumă va voi. Inșă se se alegă proiectele căroră-a trebuie se li se dă precădere.

D. N. Ionescu, lucrul celă mal logic este a se trimita proiectele la comisiunea financiară, căci ea e competentă, dacă ea nu e completă se se alegă membri; se se facă astă-fel pentru deferință cătră d. Ministru care cere acestă, și pentru că așia e logică.

D. Costa-Foru cere a se trimita proiectele la comisiunea financiară și bugetariă.

Se pune la votă trimiterea proiectelor la comisiunea financiară și bugetariă: Se primesce.

Se pune la votă cererea ministeriului d'a se cerceta de urgență în secțiun cestiunea căiel ferate și imbatricurilor de desființat în folosul locuitorilor Iașiani.

D. Vernescu nu înțelege pentru ce se procede altă-fel cu aste două din urmă cestiuni decât cu creditele, căci este totă cestiune financiară. Logica oero a se numi nă comisiune specială pentru cercetarea proiectelor

căiel ferate și desființarea imbatricurilor.

Se pune la votă propunerea d'a se trimita în cercetarea unei comisii speciale aste două din urmă proiecte; se primesce.

Camera se suspende și trece în secțiun.

După șeci minute se redeschide ședința.

D. Epurțianu interpelă pe d. Președinte al consiliului, spre a regula situaținea.

Are domnia seă de gând, în ziua de 15 Noiembrie, d'a mal veni încă cu un Mesagiū, prin care se ne esplice cauzele de modificările ce s'au făcută în Ministeriū. Din discuția urmată eri în Adunare, veșă că situaținea d-stră este falsă în facia Adunării și a Adunării în facia dumnia-văstră. După ună votă de blamă ce s'a dat Ministeriului Ion Ghica s'a formată ună partiță și a eșit Ministeriul d. C. Crezulescu și celorlă-1-ași. Eca Ministeriul parlamentarū. D'atunci s'a modificat de două ori Ministeriul. Acestă Ministerū nou, este cunoscut camerei printr'un Mesagiū și m'a dreseză mal ou seămă la d. Ionescu, ca esportă. În Mesagiū nu s'a făcută nici ună mănțione. Noul Ministerū, este unū Ministeriū de tranzițione, seă și a lasușit de la sine și dreptul unui Ministeriū Parlamentariū?

Tronul are totă deuna dreptulă deslăviră Adunării. Usulă parlamentarū inșă dă acestă dreptă Ministeriului care este eșit din sanelă Parlamentulă.

Cu totulă altă-fel este cândă este unū Ministeriū străinū majoritașil. Eū dicită nu, nu-lă are acelă dreptă căci atunci s'ar supstitui voința personală voinței parlamentarice. Desvoltă acestă ideă, și conchide că poziținea acestă Ministeriū este cu totulă falsă în privința camerei.

Suntă 6-7 zile de când Ministeriul a bătută la mal multe usi spre a și găsi succesori. D. Stefanū Goleșcu a dicită d-lui Negri: vino de scapă țera, vino de scapă Tronul (seane de negațion pe banca Ministeriul). D. Negri, străinū lupteloră năstre, s'a creșută bună ca s'aducă ună armonia, ca prin unirea tuturor puterilor se scape Unirea. D. Negri a primit, dară și a pusă condițunile seă. D. Stefanū Goleșcu a pus și el ună condițione, acea-a d'a priimi pe d. Ion Brătianu la Ministerulă din intru. D. Negri a dicită oă nu, căci nu și a creșută acea putere erculiană, spre a putea lupta contra opinia generală, mal ou seămă în Moldova.

Ministeriul dice, că succesorul. Tera este în stare de asediū, înarmări pentru disolvarea camerei, destituirile cu grămada și faimose, ca acele ale d-lui Arion, și elū însuși neavându încredere în durata seă, și camera stăndu ca ună frunză pe apă. În asemenea pozițione nu putem merge. Trebuie se șcimă cine sunteți și ce mal putem spera de la domnia-văstră, după căte șcimă din trecut.

Arată oă camera nu pôte intra cu ministrii în lucrare în nimic, și le cere se se afirme cine sunteți și se dă și camerei ocaziunea a spune ce voiesce. (Aplaud) constituționalemente vorbind, nu sunteți de cătă ministri de trebură și nu puteți nici disolva Adunarea. Nu puteți rădica pe umeri d-văstre consecințele ce va aduce acea disolvare. A venit dice se spue Domnitorul situaținea și va pleca făr' a lua apol răspundere despre ce se va face cu unirea.

Dup' acesta adoga. În bugetul s'a votat 39 milioane pentru plata datorielor; și numai când vom vedea aceste 39 milioane, și a afectat acolo atunci vi se voră dă și aceste miei credite.

Aveți se veniți la 15 Noiembrie se ne spuneți că după retragerea d-lui Crezulescu, a venit d. Stefan Goleșcu? Atunci noi vom vedea ce avem și facem cu d. Stefan Goleșcu, care nu este de cătă unū intermediar ală trecutului și viitorulă ministeriū.

Intrebă dară dacă aveți se veniți se ne spuneți cine sunteți, și dacă aveți se ne aretați dacă s'a executat partea cea mai esențială a împrumutului Oppenheim, adică c'așil plătut 39 de milioane din datoriele flotante ale Statulă.

D. Primū-Ministru răspunde că d. Manolache-Costachi a pus cestiunea Ministeriale și o primesce.

D. M. Costachi dice că n'a pus cestiunea Ministeriale.

D. Ion Brătianu, răspunde și arată c'a pus cestiunea Ministeriale în termenii celă mai asolușil și cere se de

desbat. D. Manelachi Costachi a dicită: Intrebă mal antă: Aveți se veniți c'unū Mesagiū la deschiderea sesiunii ordinare? Spor dice că d. M. Costachi s'a convertit la regimelă constituționale; inșă mă miră cumă n'a studiat și Constituțione și regimelă iel ca se șcie celă pucină atăt c'acelū Mesagiū este obligatoriū. Ne dice apol: nu șcim de unde sunteți, de unde veniți? Obicș și a produs efectul seū. Programa Ministeriul ou cunosceți. D. Stefanū Goleșcu a fost la formarea acelū Ministeriū și bôla l'a oprit, atunci d'a forma Ministeriul cu d. C. Crezulescu, d. Stefanū Goleșcu nu este unū omă nouă ca se între la Ministeriū ca ună cincea rôtă la cară și prin urmare acea-a este programa domniei-sele. Totă acea programă dară este acum și a onor. domni cari prin împrăjurări au venit la Ministeriū mal în urmă, dară cari au intrat totă p'acea programă.

Dacă dară D. Manolache Costachi, nu era atăt de infocat de iubirea seă pentru țera și pentru constituțione le ar fi știută aceste și n'ar fi dicită oă comitemū ereșil, dupe constituționalemală domniei. Domniei vede țera în pericol, și vine s'o scape; noi nu oredem în acele pericle dară în sferă de via și așia țera este fericită că și a găsit salvatorele în D. Manolache Costachi (aplaude.) D. Ion Brătianu dupe oă-cari desvoltă dice că negreșit D. M. Costachi, cu sperința seă n'ar rădica cestiunea ministeriale, numai în numele domniei; unū omă cu pozițione eminente a d-lui, n'ar putea face ună asemene pasă ce n'ar fi permis de cătă unū june care acum și începe cariera. Arată apol că programa unor bărbăți cari vin la putere este programa unū ministeriū erū nu a unei partite. Programa noastră dice este constituționea, (aplaude) și cere se se facă propunerea și se între Camera în discușione, căci, dice, nu vom priimi nici ună dată situaținea ce ne-a făcută d'acel d'acel și Camera se se pronunțe.

D. M. Costachi i nu face, dice, cestiunea ministeriale, ci voiesce numai se șcie dacă voră face mesagiul.

D. I. Brătianu. Nu putem se facemū intr'altă-fel.

D. M. Costachi. Atăt em voințe se soi și încă se nu îngăleșă libertatea mea individuală în cea-a ce priveșce ministeriul.

Cere încă a-i responde ministerulă în privința întrebării financiare ce l-a făcut.

D. I. Brătianu întâmpină că nu responde ministerulă nimic, căci tôte cestiunile le-a pusă din punctul de vedere ministeriale și d'acea-a nici n'a răspuns în nimic la căte a dicită D. M. Costachi. Nu dă, adaoșe, satisfacțion personală d-lui M. Costachi. Vreți lichidarea situaționii o priimesc și încă o cerem c'ă oră mal nainte. (aplaude.) Se pune la votă închiderea discușionii, se primesce și D. M. Costachi rămăne singur și fără răspuns, avându, negreșit consolare că va trece de june infocat, și măcar pe teramulă constituționale și nă tactica unū omă de Stat.

Se conchide discuținea și se votă alegerea celor 7 membrii ce Camera otărise a forma comisiunea însărcinată a cerceta proiectulă căiel ferate și a scutirei de imbatricuri a locuitorilor Iașiani.

D. Siebecker făcuse în zilele din urmă ună aspră dojană în *Courrier français* diarieloră cari injurie în acestă momentă pe Italiani. Aceste injurie suntă relevate de unū omă de animă și d'unū talentū însemnatū în celă din urmă numerū ală diariului *Nain jaune*. Ecă ce dice acelū diariū vorbind despre acei-a ce injurie pe Italiani:

„Acesti omeni ridi de tôte, pină cândă le va fi frica de tôte. Suntă căte-va zile ei dicită: „Acea ganeșă de Garibaldi.“ În acestū momentū c'entulū loră favoritū este: „Acel farsor de Italian.“

„Acel farsor de Italian! Acel comediant ală caraghioș! Ecă încă unū din frașil Cairoi care a împinșă bufoneria pină a muri. Elū a fost ucis la Roma. Ună altulū, celă din urmă din acestă familiă de farsori, este greū rânit. El era șese. Mama loră marea Milanese, i-a fidentat pe toți cu môrtea eroică și ea se'nveluiesce, nemăcătă și făcută, intr'unū dolū vecl-

nicū. Ea a dată patriei averea iei; ea i-a dată mal multă decâtă viața iei, sângele pântecelul iei. Nu'i pare reu după nimic, inșă ea nu voiesce se fiă mângaiată. Al cine ar putea mesura vre udată abisulă dureriloră acestel femei!

Frașil Bandiera, și ei suntă nesce farsori; amândou bogași, frumoși, amândou iubii, cari merseră la luptă fără speranță, și la môrte ca la ună serbătore, pentru că după cugetarea loră trebuia ună lanțū neîntreput de martiri, pentru că ei voiau ca sângele roditor ală victimelor se nu'ceteze d'a curge picătură câte picătură pe pământul italian. El cugetă astă-fel și d'acea-a făcură ca se fiă ucis... Ce comediant?

Acelū noble și generos Pisacane, încă unū farsor; desbarcat cu cățiva amici în regatul Ambelorū-Siciliū, elū fu ucis ou ciomogile, ca unū animalū turbat de căte sberilă napolitan. Mal înainte d'a pleca, elū lăsase unū testamentū, scris c'ă simplitate eroică, în care esplica motivele întreprinderi seă și lăsă de moscenerie compatrioților seă esemplul ce da. *Diariul Debats* de pe atunci a publicat testamentulū lū Carolū Pisacane. Francesilă amatori de piese comice lū voră putea găsi acolo. Căți-va ani mal târziu, Mill se coborî pe pământul napolitan. Se dice că unū amic d'al lui Pisacane recunoscându atunci locul unde acestă mare cetățianū a fost ucis, a lășinat de durere.

„Nesce farsori în fine, este acea întregă elită neasemenată care în timp de patru-șeci de ani, s'a cheltuit în Italia în conspirății patriotice, pe câmpiele de bătăli și pe eșiafodurilă

Diceți că ei erau nesce nebun, diceți că întreprinderile loră au fost nebune și devotamentul loră de prios, diceți că martirul este neroditor și lupta de prisos, diceți ce veți voi; inșă conveniți, ve rogū, că acel inș, valorază celă puțin cătă noi și pôte ceva mal puțin.

A. Ranc.

Telegrama circulară a d-lui ministru secretarū de Statū la departamentulă finanțeloră către d-ni prefecti de județe.

Domnilorū prefecti,

Poporulă românū a constatatū în anulă acesta bărăbia de care este capabile printr'ună prodigiōșă producțione. Acumă a venită timpul se și ridice și creditul printr'ună exactă achitare a obligaționiloră Statulă în tôte daraverile sele.

Ca se putem inșă ajunge la acestū sfârșit, este nevoie ca se puneți în stringerea contribuționiloră acea-și activitate, inteligință și devotamentū ce aș pus în vira trecută pentru înlesnirea operaționiloră agricole.

Ca capū ală districtulă, meritulă principale în stringerea contribuționiloră ve vine dreptū precum și răspunderea. La lucru dera, domnule prefect, ca se putem intra în anulū viitoră scăpați de tôte nevoile și demul de poziționea ce am cășigat cu Statulă în Europa, demul de părintesca și neobosita solicițione a prea iubitulă nostru Sveranū.

Primiți, d-le prefecte încredințarea deosebită mele considerașion.

Ministru I. C. Brătianu.
No. 41,734, Octombree 28.

VARIETATE.

Ună privire fugitivă peste literatura română, și lipsa unei istorie critice a literaturii române.

Discursul roștit de *Iustin Popșiu* prof. archigimn și vice-rectorū semin. în Oradea-mare la adunarea generală a asociașionii transilvane, ținută la Clușiu în 14/26-16/28 August a. c.)

(A vedea No. de la 24 și 31 Octobree.)

VI.

Șincai, Clein, Maiorū, Cichindealū, Lazăr, Văcărescu și contemporanii lorū, cari au asudat pe ună cale cu dînșii, au pus dară fundamentulă la literatură și cultura naționale modernă. Pe umeri lorū ne-amū suită acolo, unde astă-șil ne privesc cu respect popoarele Europei. Ci d-lorū:

„Ils ne sont plus, laissez en paix leur cendre, ils sont tous morts pour vous défendre!”

Așia canta poetulă francū, și cu elū așia suspinū și eū pe mormintele acestorū bravi: Ah! ei nu mai suntă astăși, se lăsămū în pace cenușia lorū, ei au murit cu toșii ca martiri esistențelă năstre.

Darū era oero cu puțină, ca nisece esemple ca acestea se nu provôce rezultatele cele mal îmbeșugate?! „Sanctus martyrū semen christianorum!” eschiamă Tertulianu. Si cenușia acestor martiri, cari au murit ca totă atășia martiri ală causei naționale, putea oero se nu se prefacă în semința cea mal fructiforă, din care se resară florile cele mal frumoșe ale literatură ei năstre?!

Apunându ei, s'au ivit alșii, cari reapucându stindariulă cădutū din mânilorū, l'au purtat înaintă cu gloria, și l'au condusă la triumf. Si acumă ve pregătiți d-lorū, a vedea unū lucru mal măreșit. Arborele literaturii năstre se întinde din ce în ce, ramurile-l se îngroșă, și se redica superbū către cerū.

Cu cătă spiritulă vieșilă nașională, reînviat și la noi cu capetulă secululă trecutū, prinse rădăcine mal puterice; cu atăta și literatura năstră lua dimensiun mal îmbeșugătoare. Ea, care în periodulă trecută era încă obiectulă grijiloră numai a unoră înveșit, deveni acumă cauza nașionelă întregă. — Acvișionile proșioșe, ce le căștigă pe teramulă politicū — nașionale atătă Românii de peste Carpașii suptă noii domni pământeni, cât și cel de dincoșe de Carpașii suptă presiunea nouelă ideie europene, nu puteau se nu eserseze înflința cea mal favorabile și asupra desvoltării sciințeloră în limba nașională.

— Ună semă ală epocel noue, ce se deschidea pentru literatura română, fu urșirea, răpedea lășire și înflorire a „preselă române periodice.” — După încercările nereșite ale lui Racocia la 1817, ale lui Caracolechi la 1822 în Buda, ale lui C. Roseti la 1825 în Lipsca, 1) și ale lui Eliade la 1827 în Moldova, de a începe ună fôia română; la 1828, 2) două jurnale române, apărute mal de ună dată, „Albina română” de Asachi, și „Curierulă românū” de Eliade, anunșiară apropierea erei noue pe orisonulă coloniei române. Dupe aceste diaristice nașionale propăși cu pașii gigantici în tôte provinciile române.

Așia afară de *Albina Română*, care ținu până la 1850, prefăcându-se atunci în *Gazeta de Moldova* și afară de *Curierulă Românū*, care facetă la 1848, a decă după viața de 20 de ani, vedemă apărându după oaltă în România: „Muzelulă, *Gazeta teatrulă, Curiosulă, România* (de șese ori pe septemână), „Curierulă de ambele sece,” care luă ună mare autoritate în lumea literariă, „*Magazinulă istoricū*,” care reversă multă lumină peste istoria română politică, bisericășă și literariă etc., în Moldova: „*Aluta română, Fôia sătescă, Ozires, Icoșna lumilă, Dacia literariă, Progresulă, Arhiva română* etc.” în Transilvania: „*Fôia Duminecelă, Gazeta, cu socia se* „*Fôia pentru minte*” care timp îndelungatū, pe cândă peste Carpașii terorismulă protectoratului nădușia verūce aspirașione mal liberale, era unica scôlă politică și literariă a tuturoră Românilor, și numele fondatoriulă și redactorulă ei, numele lui Barțiu veneratū pe țermurilă Milcovului, ca la Ternota și Tisa; „*Organulă luminării de Cipariū*,” una din cele mal însemnate fol literarie, ce au existată cândă-va la Români. — Dintră cari de și unele abia cunoscută după nume, au apus după ună scurtă viață, parte din lipsa prenumeranșioniloră, parte suprimate de boierilă fanarioșilă de la putere, ca „*Curiosulă, ca Progresulă* etc.” totuși pe la 1848 aveamă încă 15; oă pe la 1850 aveamū 31, di tre-șeci și una gazete și fol periodice.

1) Așia „*Fôia pentru minte*” din 1851. Eară „*Dacia literariă*” din 1845 dice, că acestă încercare s'a făcută mal târziu, la 1828. Aut.

2) Așia scrie deșil „*Fôia*” din 1851. Pe când „*Dacia literariă*” din 1840 pune timpulă aparițelă acestorū foie pe anulū 1829. Aut.

De atunci încôce, dacă nu a crescut jurnalistica noastră în număr, luând afară unele provincie, ca Ardealul, și Ungaria, a crescut însă în autoritate și însemnătate. Destul a intrat în aia foile, cum era România literară de Alesandri, *Steaua Dunării* de Cogaľnicănu, *Revista Carpaților* de Sion, *Revista Română* de Odobescu și consoci etc., s'au cumu este astă-ți: *Românul* fondat la 1855 de C. A. Rosetti, care luă mare autoritate asupra opiniunii publice. *Tesaurul de monuminte* de Papiu, *Ateneul român*, *Arhivul*, *Foia societății de Bucovina* etc., cari potu concurge fără rușine cu organele străine de asemenea specialitate. — *Jurnalistica* a popularisat la noi politica, științele și artile, a creat în parte, și a înmulțit numărul cititorilor; dreptu aceea a recunoscință eternă acoloru bărbai, cari au întemeiat și au condus la înflorire jurnalistica română!

Acestui perioadă nouă se cuvine gloria, de a fi desbrăcatu limba de ieroglifele slavice, cari învețu boerescalfă, după cumu se exprime fericitul P. Maior, și a fi introdus în literatură literele noastre străbune, cari le rechiamă și originea și firea limbii noastre romane. — Căci de și se facură acum și mai nainte unele încercări literare cu litere latine, precum *Gramatica* lui S. Clein locupletată de Sincoi, *Academiile* de Clein (1801) *Dicționarul lui Bobu* (1822) *Carte către Cleru de nemuritorul episcopu Vulcanu* (1824), *Dicționarul de Buda* (1825) etc. — aceste încă nu au pututu lăsa dupe sine urme durabile.

Ellade fu acela dincolo de Carpați, care începându temerariulă lucră, de a da fôia sea, „*Curierul de ambe sece*” de la 1844 cu litere rom., luca prima oră mai cu succesu, pentru popularizarea acestor litere la români; și cu elu din cöce de Carpați, Cipariu, care prin cărțile sale: *Orologiulu* (1835) *Ermenoteca S. Scripture*, și *Introducerea în Testamentul vechiu și nou* (1841—2) și prin fôia sea *Organulu luminării* (1847) edate tôte cu litere romane, pregăti și asigură triumfulu loru finale, și învețu pe român la uă ortografia națională, acomodată geniulu limbii loru. — Cari nobili exemple aflându resună viu în piepturile scriitoriloru români, literele ocupară din și în și totu mai multu terămu în literatură, până ce în urma pe la 1860—63, în butul tuturor opusețiuniloru acolora, cari în litere vedu nu sciū ce periclu pentru dogmele credinței, se generalisără în tötă literatura, în cătu astă-ți numai icolea mai veți rătăcindu căte uă *biblie*, s'au căte unu *catechisus* cu cirilice

Dacă epoca mai voue nu ar putea se ne arete alte triumfuri, de cătu aceste doue: „crearea jurnalisticii și introducerea literelor” în ortografia română, și aceste ar fi de ajunsu a-l căsciga unu locu remarcabile în istoria literaturii noastre. Daru căte sunt încă produțiunile ei!

Au aruncați uă privire peste literatura noastră presinte! Afla-veți ore vre unu ramu, care se nu albă represintanță! Ce grupe de gloriu! Ce nume respectate!

Ecă icl vinu laureații istoriei, unu Balcescu, care möre de parte de țera sea, „et dulce moriens reminiscitur Argos” unu Barițiu, Florianu, Laurianu, Cogaľnicănu, Papiu, Haideu și alții, cari adună cu secesu și diligență neobosită materialulu la marea operă a istoriei Românilor.

Ecă icl în cununa filologiloru bărbai ca Eliade, Laurianu, Pumnulu, și ca acelu bravu, pe care trebuia se-lu amintescu mai înteu, care singuru a făcutu pe terămulu filologicu atăta, cătu nu potu face adese de cătu academie, corporațiuni întregu, ca eruditulu, venerandulu Cipariu!

Ecă colea felange politiciloru și a publicistiloru, cari conducă naeja națiunii cătră limanulu mântuirii. Unu Bar-

nuțiu, oraclulu din „cămpulu libertății;” alu căruia viersu putinte strebatu arterielele națiunii, și o desceptă la viațu; la consciința de sine în ora fatală; unu Barițiu, decanulu presei române, ilustrulu anteluptătoriu alu drepturiloru naționali de trei decenie în cöce; unu C. A. Rosetti, Brătianu, A. Pana, eroulu unirii, Goleșcu, Tell, Ion Ghica și alții, și alții.

Mai colea alții, cari și-culegă merite pe cămpulu verde alu științelor naturalu, alții cari asudă pe piscurile tiepisie ale filosofiei, alții cari scrută prin Minele întunecöse ale archeologiei; alții cari lășiesou principiile sacre de dreptu și dreptate; alții cari farmecă prin puterea oratoriei; alții, cari aducă sacrificiu Taliel, și așa mai departe

Daru auții acele sunete melodiöse! Cumu te încălădescu, cumu te încăntă, și și-răpescu sufletulu prin regiunel necunoscutu susu către cerulu!

„De n'a perit Românulu, cându ordele barbare Veniau ca și locuete în agrii semenai; Tăindu fără de milă, răpindu fără cruțare, Lipsindu pre fili de tată, și pre surori de frați; Acumă cându brațiu-și ageră în lume-ı cunoscutu, Tu bravule Române! mai crești că esti perdută?” (A. Mureșianu.)

„Gintea 'n care nasec-ore cine, Pre acea va iubi; Esci român, voiți fi cu tine, Că-su român și 'n veți voiți fi!” (Boliacu.)

„Multă e dulce și frumoasă Limba, ce vorbitu, Altă limbă-armonioasă, Ca ea nu găsimu; Romanișulu o iubesce, Ca sufletulu se; Ah! vorbiți, scriți româneca, Pentru Dumneșeu.” (Sionu.)

„Astă-fel e românulu! și român sunt eu, și sub jugulu barbaru nu-mi plecu capulu meu!” (Bolintineanu.)

Ascultați! Ecă e lira română; pare că suna sub degetele unu Orașiu s'eu Dante! Ascultați! Ecă stia suntu barții, suntu cãntereșii nostri! Unu Mureșianu, Alesandri, Bolintineanu, Sionu, Boliacu, Crestianu, Teutu, Alesandrescu, Baronzii, și alții. În timpulu blondu de primăveră, cându renasce natura, cându înverșiescu vãile, cându înfiorescu arborii, e destulu se începă uă *lomele* ascunsă în umbrele tufeloru cãnteculu se sonor, și dumbreve, codri, păduri și cămpii resuna de concertulu pãseriloru. Cându se desprimăvera și la noi după ierna lungă de suferință, începă Văcărescu, și eca după densulu uă pleiada întrăgă de barții naționali, cãntându în concertu armoniosu, înalțătoriu de anime!

Totu atate ingeniu eminiinți, cari și reversă rațiole gloriei peste tötă românișe, bărbai, cari și petrecu viațu în lucrări grele; în folosulu culturii naționali; voru odihni ei usuși — în esernitate!

Lucrările loru jacu multu mai apröpe, de cătu se fi de lipsa a indegetu mai detăiată la ele. Sub influința loru bine-făcötörie, — sub impresiunile loru dulci trăsimu și ne mișcămu!

Daca aruncămu acumă uă privire de și fugitivă peste tötă literatura ne cresce anima, de mandriă, asemănându p. e. *cronica* în Urechia cu *cronica* lui Sincoi; *ortografia* lui Stroici cu marile rezultate ale cercetărilor lui Cipariu, *Psalmii lui David* cu sãrșulu „*Resunetu*” alu lui Mureșianu seșu încãntoriele *balade* ale lui Bolintineanu, seșu cu dragălașiele doine ale lui Alesandri! Odinöră eramu noi învețieci altora, acumă mai potü înveța și alții ceva de la noi.

„De n'a perit Românulu, cându nu vedea lumina, cumu se se tãmă de peiro acumă, cându li lucescu atătea stole pe orisonu? Mândri de acestu rezultatü imposable, ce-lu putemu areta în timpul atătu de scurtu, în mânia tuturoru pedecelorü, ce ne steteră în cale, cu fruntea deschisă putemu provoca pe dușmanii nostri, căroa le place a ne acusa de nesciință, și a ne stigmatiza de masă crudă: „Tolle et lege!” Lușii și citiți cărțile noastre!”

VII.

Din aceste înșirate pînă aci, de și numai pe scurtu și așa dicëndu ca prin trecătu, v'au pututu convinge, d-lorü, că avem și noi literatura, și încă ce literatură însemnată prin antichitatea sea, remarcabile prin estinsiuinea sea, și demă de consideratü prin prestanța sea! —

Ce nu avem, ce ne lipsece dar?

Nu avem, ne lipsece, d-lorü unu panteonü, unde atleșii adormiți al literaturii noastre se-și afle reconșcința și remunerarea merită; și lângă tipurile lorü se vedemü strălucindü acolo și icönele atleșilorü; cari suntü în viațu și lucrăză încă, ca vedëndu esemplele lorü märeșe, se ne învețiamu a ne iubi limba, a lucra și noi în sfera noastră cu însuflețire și resemnațiune pentru cauza naționale! —

Ce nu avem, ce ne lipsece dar?

Nu avem, ne lipsece unu *Plutarcu*, care cu pena sea ageră se revöce la viațu pe eroii timpuriloru trecute, pe fidelii literari al literaturii noastre, ca se nu fimu siliți a suspina despre bravii nostri, cu postulu latinu: „*Illacrimabilis argentur, ignotique longa nocte!*” Eară coloru vil se le dea tributulu, ce le compeșese; punëndu viațu lorü de modelü generațiune succedundel —

Ce nu avem, ce ne lipsece dar?

Nu avem, ne lipsece d-lorü *Ua istoria a literaturii naționale!* Sub ecăsta nu voiü se înțelegu uă simplă înregistrare a cãrțiloru române, esite la lumina de de 3—4 secle încöce; ci unu *opu criticu*, care se arete pe represintanții diverselorü perioade literare până la timpulü celü mai nou atătu dupe cursulu vieții și activitatea lorü, cătu și în analisisu lucrăriloru lorü mai alese, caracterisätörie; se indegeteze la defectele și însușirile frumoșe ale scrieriloru lorü; la acele, pentru de a le putea încușgiura; la acestea, pentru de a le putea imita. — Cine se nu vađă, că unu asemenea opu, suplinindü în cătu-va edițiunile sumarie ale scriitoriloru mai vechi, de multe ori prea scumpe, și pentru acea ne-procurabil, precumü suplinindü și opurile scriitoriloru mai noui, care tôte érași nimeni nu și le pöte procura, ar deservi de unu manualu prea folositorü publiculu întru cunöșcerea literaturii, întru învețierea limbii materne: (Va urma.)

PARTEA COMUNALE.

CONSILIULU COMUNEI BUGUREȘCI.

Ședința a LXXXVII, Mercuri 11 Oct.

Preșinți:

- D. C. Panaiot, Primarulu.
- Corneliu Lapatu, consiliar-ajutorü,
- Panu Buescu, idem,
- Grigore Serrurie, idem,
- Veniamin Hernia, idem,
- George Petrescu, idem,
- Dr. Iatropulu, consiliarü,
- Dumitru Culoșlu, idem,
- Nicolae Manolescu, idem,
- B. Protopopescu, idem,
- Eugeniu Carada, idem,
- Anton Stoianovic, idem,

Absenți:

- D. Grigore Lahovari, consiliarü,
- Nicolae Panu, idem

Ședința se deschide la 2 ore după amiazi.

D. Primarü anunță că la ordinea zilei este continuarea discuțiunii proiectulu de bugetu alu comunei pe anulü viitorü 1868. Mai înteu însă adaögă d. Primarü, trebuie a se vota amendamentulu de erl alu d-lui Carada în privința cancelariei Primariei, și care s'a amănătu pentru ședința de astă-ți.

D. Carada, luändu cuvântulu, resumă propunerea d-selu de erl și o susține din nou arătându, în ce privesce comptabilitatea, că ordonanțarea se face de cătră comptabilu nu numai la comuna de cari a vorbitu d. Lapatu în ședința

trecută, daru chiaru la ministeriulu din Iotru, care n'are unu biuroș specialü de ordonanțere și care cu tôte aste indelplinesce acestu serviciu prin comptabilu d'a dreptulu pentru ministeriü, pentru tôte prefecturile din țera, pentru spitale, etc. Prin urmare ce se face la Ministeriulu de Interne, se pöte face și la comună.

D. Protopopescu dice că ceea ce se face la Ministeriulu de Interne se practic și la ministeriulu de resbelü, unde suntü întreprinderi de totü felulu.

D. Lapatu raspunde că nu crede a fi chiamatü aci a face unu cursu de comptabilitate, și ca se sfërșescă cu ecăstă discuțiune infructuoșă, dice numai că ministrulu de interne, deși ordonanțeză sume marü, ele însă nu suntü decätü lefi cari se regulöză după statele de presința a funcționariloru de sub densulu, și la ministeriulu de resbelü nu numai că nu cunöșcemu de căți funcționarü este compusă divisiunea comptabilității, daru sciümü că armata mai are și öa intențință și că comptabilitatea ei diferă de cea civile. D. Lapatu daru repetă din nou că ar fi multu mai regulatü de a avu unu biuroș de ordonanțare.

D. Primarü întrebă decă dd. consiliarii suntü indestulu luminași asupra cestiunii spre a pune la votu amendamentulu d-lui Carada.

D. Manolescu dice că, vedëndu opiniunü diametralminte opuse una cătră alta între înșii dd. consiliarii ajutori asupra unei cestiunii în care dumaiiloru suntü mai compețiinți a se pronunția, nu este încă luminatü, și prin urmare nu scie cumu se voteze. Cu tôte aceste, d-sa este de părere se remăiș organizațiunea cancelariei așa cumu se află acumă, și fiindü-că e vorba de economii, din cauza lipsei de fonduri, se se reducă retribuțiunile impiegățiloru.

D. Culoșlu dice că este și d-sa pentru economii; daru fiindü-că propunerea de a se suprima mai multe posturi din cancelariä, este făcută de d. Carada, care, cași d-sa nu cunöșce de apröpe tôte lucrările cancelariei Primariei și prin urmare nu pöte sci decă prin reorganizațiunea propusă de d-sa nu s'ar aduce împedecare serviciulu, de aceea d. Culoșlu este de opiniune a remăne cancelaria așa cumu se află acumă organizată, ca se nu se blameze consiliulu că a lăsatü în suferință întereșele cetățianiloru.

D. Manolescu dice că publiculu blamöză pe consiliarii comunei, că bugetulu speselorü este prea inflatü cu leile ce plătesce impiegățiloru.

D. Culoșlu raspunde că blamulu ar fi mai mare cându serviciile s'ar lăsa în suferință, și că organizațiunea actuală este făcută în anulü trecutü cu tötă economia posibilă în aceeași considerațiune pentru care d. Manolescu propune reducerea leiloru, adecă în vederea lipsei de fonduri în care se află comună.

D. Buescu este contra opiniunii d-lui Manolescu de a se reduce retribuțiunile și combate din nou propunerea d-lui Carada; cu tôte acestea, d-sea, dintr'unu spiritü de conciliațiune a opiniunilorü emise în discuțiunea acestei propuneri, admite a se reduce din cancelariä unu capu de secțiune, unu capu de biuroș sau ajutorulu seșu și unu copistü de la biuroșulu 1-ü din partea administrativă, și ecăsta cu condițiunea ca, dacă după esperința ce se va face în cursu de cătu-va timpü, se va recunöșce că serviciulu suferă, se se reinșințeze biuroșulu suprimatü.

D. Carada, declară că aderă la propunerea d-lui Buescu și o formulöză în modulü următorü:

Secretariatulu.

	Lefă Diurnă
1. Secretarü, redactore proceselorü-verbali	370 185
1. Ajutorü	184 74
1. Copistü	74 37

Administrațiunea.

Lefă diurnă.

1 Capu de cancelariä . . . . . 296 — 74

Biuroșulu I.

1 Capu de biuroș . . . . . 180 — 74
1 Ajutorü . . . . . 111 — 74
1 Arhivarä . . . . . 111 — 74
3 Cop. a 74 lefă și 37 diar. 370 — 180

Biuroșulu II.

1 Capu de biuroș . . . . . 180 — 74
1 Ajutorü și arhivarä . . . . . 111 — 74
1 Aj. de bilete de clădiri 111 — 37
3 Cop. a 74 lefă și diarnă 370 — 180

Biuroșulu III.

1 Capu de biuroș . . . . . 180 — 74
1 Ajutorü . . . . . 111 — 74
3 Copistü . . . . . 370 — 180

(Semnați) P. Buescu, E. Carada

D. Lapatu observă că d. Buescu, de și după ce a combätutu din nou propunerea d-lui Carada, admite reducțiunea a cãtorü-va posturi din cancelariä, o face însă dintr'unu spiritü de conciliațiune, și ecăsta, precumü a șișu, cu condițiunea de a se reinșința posturile suprimate cându se va recunöșce că serviciulu nu pöte merge numai cu impiegății ce vorü remăne. Prin urmare d. Buescu, însuși cându propune ecăstă reducțiune, are convicțiunea că ea nu e posibilă fără a se aduce prejudiciu serviciulu. D. Lapatu stăruiesce în cele ce a șișu în ședința de ieri ca se se lase cancelaria precumü se află acumă. Decă însă consiliulu ar admite opiniunea d-lui Buescu și ar face reducțiunea propusă de d-lui pentru unu timpü mărginitu, atunci ar fi multu mai logicu a se suprima unu biuroș din secțiunea tehnică, care în timpulü iernei n'are prö multă lucrare, cându biuroșurile din partea administrativă suntü d'uă potrivă ocupate și în ecăstă stațiune. D. Lapatu însă repetă terminändu că este pentru menșinerea organizațiunii actuali întregu.

D. Serrurie dice că d. Lapatu are rațiune asupra observațiunii ce a făcutu decă arü fi a se suprima numai unu biuroș; d-sa d. Serrurie însă nu admite numai ecăstă suprimare, ci susține în întregulu ei propunerea de ieri a d-lui Carada, pe care dice că și-o însusese, cu uă mică diferință, căci după esperința ce a făcută ca ajutorü alu Primarulu, s'a încredințatü că doue biuroșuri cu câte 2 ajötöre de corespondință și unu arhivarü suntü destule pentru lucrările cancelariei.

D. Lapatu dice că ecăstă discuțiune nu e motivată de cătu pe ideia de economie a fonduriloru Comunei. Scopulu fiindü ecăsta, d-sa a aflatü mișloculu prin care s'ar putü face economii fără a se desorganiza serviciulu. Acestu mișlocu este de a se suprima posturile de ajötöre de corespondință, remăindü tötă lucrarea numai asupra capiloru de biuroșuri, cari vorü trebuia a lucra înduoitü de cătu acumă, este adevăratü, daru vorü fi nevoiți a lucra pentru că Consiliulu o voiesce.

Propunerea d-lui Carada, observă d. Lapatu, nu produce de cătu uă economie de lei 1500 pe lună. Ecăstă economie s'ar putü realiza prin suprimarea celorü trei posturi de ajötöre de corespondință.

D. Primarü dice că admitëndu-se propunerea d-lui Carada, s'ar desorganiza serviciulu, precumü au demonstrat d. Lapatu și însuși d. Buescu. De ecă d. primarü care are răspunderea despre întröga administrațiune a comunei, nu o admite.

Se pune la votu propunerea d-lui Lapatu, și nu se aprobă.

Se pune la votu amendamentulu de ieri alu d-lui Carada. însușitü astă-ți de d. Serrurie; nici elü nu se încavinețöză.

Se pune la votu propunerea d-lui Buescu, și se adoptă cu 7 voturi contra a 4 și uă abținere a d-lui Manolescu.

(Va urma.)

